

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci rozhodl samosoudkyní Mgr. Karolínou Tylovou, LL. M. v právní věci žalobkyně **MUDr. R.P.**, bytem ■■■, proti žalované: **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne ■■■, č. j. ■■■,

t a k t o :

- I. Žaloba proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne ■■■, č. j. ■■■, s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Podanou žalobou se žalobkyně domáhala zrušení shora uvedeného rozhodnutí žalované, kterým byly zamítnuty její námitky a potvrzeno rozhodnutí žalované ze dne ■■■, č. j. ■■■. Tímto prvostupňovým rozhodnutím žalovaná zvýšila žalobkyni od 30. 8. 2008 starobní důchod podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), a uvedla, že starobní důchod činí ■■■ Kč měsíčně. Dále konstatovala, že podle nařízení vlády č. 363/2008 Sb. se od lednové splátky v roce 2009 zvyšuje procentní výměra starobního důchodu na ■■■ Kč měsíčně, základní výměra náleží nadále ve výši ■■■ Kč měsíčně, celkem náleží ■■■ Kč měsíčně. Podle nařízení vlády č. 281/2010 Sb. se od lednové splátky v roce 2011 zvyšuje procentní výměra starobního důchodu na ■■■ Kč měsíčně, základní výměra starobního důchodu na ■■■ Kč měsíčně, celkem náleží ■■■ Kč měsíčně.

Žalobkyně v žalobě odkazovala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2009, č. j. 6 Ads 103/2009-64, a nesouhlasila s právním názorem žalované, že § 3a

odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 284/1995 Sb., kterou se provádí zákon o důchodovém pojištění, umožňuje upřednostnění zápočtu vyloučených dob pouze v případech, kdy vyloučené doby netrvaly po celý kalendářní rok. Takový výklad je v dle žalobkyně v rozporu s názorem Nejvyššího správního soudu uvedeným v citovaném rozsudku. Žalobkyně zdůraznila, že se žalovaná opírá především o jazykový výklad tohoto ustanovení, opomíjí však výklad systematický a teleologický. Uvedla, že v době od 1. 1. 1991 do 31. 12. 1993 pečovala o dítě do čtyř let věku a v důsledku toho dosáhla v těchto letech nižších vyměřovacích základů než v letech ostatních. Žalobkyně se tak cítí být znevýhodněna vůči pojištěncům, kteří o děti mladší čtyř let v daném období nepečovali. Žalobkyně také upozorňuje na to, že dle § 16 odst. 4 věty první zákona o důchodovém pojištění ve spojení s § 104 tohoto zákona je doba péče o dítě do čtyř let věku *ipso facto* vyloučenou dobou a doba péče o dítě po roce 1995 je tak nepochopitelně zvýhodněna oproti péči o dítě před rokem 1996. Žalobkyně proto navrhovala zrušení napadeného rozhodnutí žalované, eventuálně i předcházejícího prvostupňového rozhodnutí.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaná vysvětlila, že žalobkyně podala žádost o změnu výše starobního důchodu a domáhala se zápočtu vyloučené doby do osobního vyměřovacího základu z důvodu péče o dítě ve věku do čtyř let v období od 22. 10. 1990 do 21. 10. 1994 podle § 3a odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 284/1995 Sb. V tomto období byla žalobkyně účastná na důchodovém pojištění z titulu zaměstnání v pracovním poměru u organizace [REDAKCE]. Tato doba byla žalobkyni plně zhodnocena jako doba zaměstnání, a to jak pro účely splnění podmínky dosažení potřebné doby pojištění pro vznik nároku na starobní důchod, tak pro účely stanovení výše procentní výměry starobního důchodu. V řízení, které předcházelo vydání prvostupňového rozhodnutí, byl proveden přepočtení výdělku a vyloučených dob v roce 1994. Doba péče žalobkyně o dítě ve věku do čtyř let v roce 1990 byla již zhodnocena jako doba vyloučená v osobním listu důchodového pojištění, který byl součástí rozhodnutí žalované o přiznání starobního důchodu žalobkyně ode dne 30. 8. 2008. Péče žalobkyně o syna trvala od 22. 10. 1990 do 21. 10. 1994. Žalovaná však mohla vyloučenou dobu upřednostnit před dosaženými vyměřovacími základy pouze v letech 1990 a 1994, v letech 1991, 1992 a 1993 vyloučenou dobu upřednostnit nemohla, neboť § 3a odst. 1 písm. b) citované vyhlášky umožňuje upřednostnění zápočtu vyloučených dob pouze v případech, kdy vyloučené doby netrvaly po celý kalendářní rok. Závěrem žalovaná konstatovala, že jako správní orgán je při svém rozhodování striktně vázána právními předpisy a s argumentací Nejvyššího správního soudu obsaženou v rozsudku ze dne 24. 9. 2009, č. j. 6 Ads 103/2009-64, se tak ztotožnit nemůže. Žalovaná uzavřela s tím, že na svém rozhodnutí trvá a navrhuje zamítnutí žaloby.

Ze správního spisu předloženého žalovanou soud ověřil tyto pro danou věc rozhodné skutečnosti:

Žalobkyně (poživatelka starobního důchodu od 30. 8. 2008) požádala dne 29. 1. 2014 o změnu výše starobního důchodu podle § 81 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Žalobkyně usilovala o zápočet vyloučené doby do osobního vyměřovacího základu z důvodu péče o dítě ve věku do čtyř let v období od 22. 10. 1990 do 21. 10. 1994 podle § 3a odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 284/1995 Sb. S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2009, č. j. 6 Ads 103/2009-64, dovozovala, že v době v níž byl dosažen hrubý výdělek, lze započítat všechny vyloučené

doby a nepřihlížet k dosaženému hrubému výděлку, pokud vyloučené doby trvaly po celý kalendářní rok.

Rozhodnutím ze dne 22. 7. 2014, č. j. 505 430 019 zvýšila žalovaná žalobkyni od 30. 8. 2008 starobní důchod podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění. V odůvodnění prvostupňového rozhodnutí zdůraznila, že péče o syna trvala od 22. 10. 1990 do 21. 10. 1994. Ustanovením § 3 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 284/1995 Sb. lze však aplikovat pouze pro roky, ve kterých netrvala vyloučená doba po celý kalendářní rok, tzn., že v letech 1991, 1992 a 1993 nelze vyloučenou dobu upřednostnit před obsaženými vyměřovacími základy. Lze tak učinit pouze v letech 1990 a 1994. Závěrem žalovaná uvedla, že závěry uvedené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2009, č. j. 6 Ads 103/2009-64, nelze zobecnit a bezvýhradně je aplikovat na jiný případ, než na ten, jehož se zmíněný rozsudek týká.

Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně námitky, které žalovaná napadeným rozhodnutím zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila. Uvedla, že rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2009, č. j. 6 Ads 103/2009-64, je rozporný, a že žádnou z obecných právních interpretačních metod nelze dojít k výkladu, který k ustanovení § 3a odst. 1 písm. b) citované vyhlášky zaujal Nejvyšší správní soud. Dle žalované toto ustanovení zcela jednoznačně umožňuje upřednostnění zápočtu vyloučených dob pouze v případech, kdy vyloučené doby netrvaly po celý kalendářní rok. Žalovaná proto přistoupila k aplikaci tohoto ustanovení pouze v letech 1990 a 1994, v nichž vyloučené doby po celý kalendářní rok netrvaly. Žalovaná zdůraznila, že péče o dítě byla žalobkyní vykonávána fakticky při výkonu zaměstnání, ze kterého nejsou vykázány za tuto dobu vyloučené doby.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo, v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a z hlediska žalobních bodů s tím, že byl vázán skutkovým i právním vztahem v době rozhodování správního orgánu dle § 75 odst. 1, odst. 2 s. ř. s., a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

V projednávané věci byl žalobkyni přiznán řádný starobní důchod od 30. 8. 2008, tedy již za účinnosti zákona o důchodovém pojištění, a proto žalovaná z něho musela vycházet, byť posuzovala období, které jeho účinnosti předcházelo.

Dle § 3a vyhlášky č. 284/1995 Sb. „*spadá-li do rozhodného období pro stanovení osobního vyměřovacího základu (§ 18 zákona) kalendářní rok před rokem 1996, v němž se ve stejném časovém úseku vyskytne hrubý výdělek stanovený pro účely důchodového zabezpečení podle předpisů platných ke dni 31. prosince 1995 (dále jen "hrubý výdělek") a vyloučená doba (§ 16 odst. 4 věta první zákona), stanoví se úhrn vyměřovacích základů pojištěnce za tento kalendářní rok (§ 16 odst. 2 zákona) pro účely stanovení ročního vyměřovacího základu*

a) s přihlédnutím k tomuto hrubému výděлку a při stanovení osobního vyměřovacího základu se v tomto případě do počtu vyloučených dob nezahrnou ty vyloučené doby za tento kalendářní rok, v nichž byl dosažen tento hrubý výdělek, nebo

b) bez přihlédnutí k tomuto hrubému výdělku a při stanovení osobního vyměřovacího základu se v tomto případě do počtu vyloučených dob zahrnou všechny vyloučené doby za tento kalendářní rok, pokud vyloučené doby, v nichž byl dosažen tento hrubý výdělek, netrvaly po celý kalendářní rok a takto zjištěný úhrn vyměřovacích základů pojištěnce je vyšší než úhrn vyměřovacích základů pojištěnce zjištěný podle písmene a).“

Vyloučenou dobou je doba, po kterou trvala tzv. sociální událost bez výdělku, mimo jiné i doba péče o dítě do čtyř let věku. Význam vyloučených dob spočívá v tom, že při stanovení výše důchodu se počet dnů vyloučených dob odečítá od celkového počtu dnů, na který se rozpočítává průměr výdělků. Současná právní úprava však v § 3a odst. 1 písm. b) citované prováděcí vyhlášky k zákonu o důchodovém pojištění při souběhu vyloučené doby a doby, v níž byl dosažen hrubý výdělek, neumožňuje započíst vyloučené doby za příslušný kalendářní rok a nepřihlížet k v něm dosaženému hrubému výdělku, pokud vyloučené doby trvaly po celý kalendářní rok.

Žalovaná proto postupovala v souladu se zákonem, když při svém rozhodování aplikovala ustanovení § 3a odst. 1 písm. b) citované vyhlášky pouze pro roky, ve kterých netrvala vyloučená doba po celý kalendářní rok a upřednostnila vyloučenou dobu před dosaženými vyměřovacími základy pouze v letech 1990 a 1994. V letech 1991, 1992 a 1993 za stávající právní úpravy vyloučenou dobu upřednostnit nemohla, protože v těchto letech trvala vyloučená doba po celý kalendářní rok.

Zdejší soud si je vědom toho, že Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 9. 2009, č. j. 6 Ads 103/2009-64, zaujal k této otázce jiný právní názor. Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku však primárně řešil otázku, podle jakého ustanovení se má postupovat při zjišťování ročního vyměřovacího základu za období před rokem 1996, pokud došlo k souběhu vyloučené doby s dobou, v níž byl dosažen hrubý výdělek. Zdejší soud souhlasí s Nejvyšším správním soudem v tom, že v takovém případě je třeba postupovat právě podle § 3a vyhlášky č. 284/1995 Sb. Nesdílí však názor, že současná právní úprava v § 3a odst. 1 písm. b) této vyhlášky při souběhu vyloučené doby a doby, v níž byl dosažen hrubý výdělek, umožňuje započíst všechny vyloučené doby za příslušný kalendářní rok a nepřihlížet k v něm dosaženému hrubému výdělku, pokud vyloučené doby trvaly po celý kalendářní rok. Dle přesvědčení zdejšího soudu se jedná o výklad, který znění zákona nepřipouští, a zdejší soud se proto necítí být tímto právním názorem vázán.

V obecné rovině je sice možné polemizovat o vhodnosti zákonodárcem zvoleného řešení, to však ještě neznamená, že by se jednalo o právní úpravu neústavní, což žalobkyně ostatně ani netvrdí.

Na základě shora uvedených závěrů soud neshledal žalobu důvodnou a postupem dle § 78 odst. 7 s. ř. s. ji zamítl.

Podle § 60 odst. 1 věta první s. ř. s. má účastník, který měl ve věci úspěch, právo na náhradu nákladů před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce úspěch ve věci neměl, úspěšný žalovaný správní orgán nemá na náhradu nákladů řízení podle § 60 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 118d odst. 1 zákona

č. 582/1991 Sb. nárok. Soud proto vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Liberci dne 26. ledna 2016

Mgr. Karolína Tylová, LL. M.
samosoudkyně